

MOST NEZAVISNIH LISTA

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Zagreb, rujan 2019.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje predloženog Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 38. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Pravo na pristup informacijama u hrvatskom je zakonodavstvu po prvi put sustavno uređeno 2003. godine kada je donesen prvi Zakon o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 172/03.). Primjena tog zakona ubrzo je pokazala kako je pravo na pristup informacijama važno sredstvo za osiguranje vladavine prava i dobrog upravljanja svih razina tijela javne vlasti, a sudjelovanje građana u donošenju odluka i njihovo pravo nadzora tijela javne vlasti postalo je demokratski standard. Donošenjem novog Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 25/13.) i osnivanjem neovisnog državnog tijela, Povjerenika za informiranje, dodatno je osnažena zaštita prava građana i javnosti na pristup informacijama.

Djelovanjem Povjerenika za informiranje u razdoblju od osnivanja tog državnog tijela u cijelosti je afirmirano pravo na pristup informacijama, a transparentnost i odgovornost kao mjerilo demokratskog upravljanja. U tom kontekstu pokazalo se kako je pravo na pristup informacijama i jedan od najvažnijih antikorupcijskih alata, a njegovo pravovremeno i djelotvorno ostvarivanje ima učinak generalne prevencije na potencijalne sudionike koruptivnih radnji. Ipak, kako je praksa Povjerenika za informiranje razotkrila, tijela javne vlasti još uvijek razmjerno prečesto ne poštuju sve obveze iz Zakona o pravu na pristup informacijama, a građani i javnost često ne dobivaju informacije pravovremeno. Stručna javnost kao i dosadašnji povjerenici za informiranje opetovano su upozoravali kako je jedna od bitnih pravnih pretpostavki za djelotvorno ostvarivanje prava na pristup informacijama odgovarajuća sankcija za neispunjavanje odluka i naloga Povjerenika za informiranje. Važećim Zakonom o pravu na pristup informacijama slučajevi neispunjavanja naloga i odluka Povjerenika za informiranje regulirani su kao prekršaji što se u stvarnosti pokazalo kao nedjelotvorna mjera za pravovremeno ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Imajući u vidu navedeno, ovim se izmjenama Zakona o pravu na pristup informacijama, Povjereniku za informiranje, kao neovisnom državnom tijelu, dodjeljuje ovlast izricanja *upravne novčane kazne* tijelu javne vlasti i sankcije *obustave isplate dijela neto plaće* čelniku tijela koji krše obveze iz Zakona. Procjenjuje se da će nove ovlasti Povjerenika u bitnom doprinijeti unaprjeđenju prava korisnika na potpuno i pravovremeno ostvarivanje prava na pristup informacijama.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona potrebno nije osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP
INFORMACIJAMA

Članak 1.

U Zakonu o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13. i 85/15.) naslov Glave X. iznad članka 61. „X. PREKRŠAJNE ODREDBE“ mijenja se i glasi: „X. KRŠENJE ODREDABA ZAKONA“.

U članku 61. briše se stavak 1., a dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 1. i 2.

Članak 2.

Članak 62. mijenja se i glasi:

„Članak 62.

(1) Povjerenik će odlukom tijelu javne vlasti izreći upravnu novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna ako:

1. ne postupi po nalogu Povjerenika
2. ne omogući Povjereniku uvid u informacije koje su predmet postupka, ne dostavi tražene podatke ili dostavi nepotpune odnosno netočne podatke
3. onemogući inspektorima neometano obavljanje nadzora
4. u zapisnikom određenom roku ne otkloni nezakonitosti, nepravilnosti i nedostatke utvrđene zapisnikom
5. ne postupi u skladu s odlukom Povjerenika iz članka 25. stavka 7. ovoga Zakona ili ne postupi u roku koji je određen odlukom Povjerenika.

(2) Na izricanje upravne novčane kazne iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Glave VI. Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka („Narodne novine“, br. 42/18.).“

Članak 3.

Iza članka 62. dodaje se članak 62.a koji glasi:

„Članak 62.

(1) Povjerenik će za djela iz članka 62. stavka 1. ovoga Zakona odlukom izreći sankciju obustave isplate dijela mjesečne neto plaće u iznosu od 2.000,00 do 40.000,00 kuna i odgovornoj osobi u tijelu javne vlasti.

(2) Sankcija iz stavka 1. ovoga članka ne može trajati dulje od 12 mjeseci, a iznos obuhvaćen obustavom ne smije prelaziti jednu polovinu mjesečne neto plaće.

(3) Izvršna odluka Povjerenika iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se osobno odgovornoj osobi kojoj je izrečena sankcija i ustrojstvenoj jedinici tijela javne vlasti nadležnoj za financije, radi provedbe.

(4) Protiv odluke Povjerenika iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA ZAKONA

Članak 1.

Odredbom se mijenja naslov Glave X. s obzirom da se u odredbama koje pripadaju naznačenoj glavi Zakona predlaže uvesti nova administrativna sankcija. U članku 61. briše se stavak 1. u kojemu je kao prekršaj propisano postupanje odgovorne osobe u tijelu javne vlasti protivno čl. 25. st. 7. Zakona, dok će se za isto djelo u nastavku, u izmijenjenom čl. 62., predložiti uvođenje odgovarajućih mjera.

Članak 2.

Propisuju se ovlast Povjerenika za izricanje *upravne novčane kazne* tijelu javne vlasti kao i kao i djela za koja se može izreći po analogiji sa Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka

Članak 3.

Dodjeljuje se povjereniku ovlast za izricanje sankcije *obustave isplate dijela neto plaće odgovornoj osobi u tijelu javne vlasti* po analogiji sa Zakonom o sprječavanju sukoba interesa.

Članak 4.

Propisuje se objava Zakona u Narodnim novinama i rok za stupanje na snagu.

VI. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

X. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 61.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu javne vlasti koja ne postupi u skladu s odlukom Povjerenika iz članka 25. stavka 7. ovoga Zakona ili ne postupi u roku koji je određen odlukom Povjerenika.

(2) Novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja ošteti, uništi, sakrije ili na drugi način učini nedostupnim dokument koji sadrži informaciju u namjeri da onemogući ostvarivanje prava na pristup informacijama.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se fizička osoba, odnosno novčanom kaznom od 2000,00 do 100.000,00 kuna pravna osoba koja upotrijebi informacije protivno objavljenim uvjetima za ponovnu uporabu informacija iz članka 31. ovoga Zakona.

Članak 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu javne vlasti ako:

- 1) ne postupi po nalogu Povjerenika,
- 2) ne omogući Povjereniku uvid u informacije koje su predmet postupka, ne dostavi tražene podatke ili dostavi nepotpune odnosno netočne podatke,
- 3) onemogući inspektoru nesmetano obavljanje nadzora,
- 4) u zapisnikom određenom roku ne otkloni nezakonitosti, nepravilnosti i nedostatke utvrđene zapisnikom.